

علمداران عاشورایی

روایتی از رزمندگان و ایثارگران روحانی لشکر ۳۱ عاشورا

به کوشش: اسماعیل وکیلزاده

تابستان ۱۳۹۵

سرشناسه	وکیل زاده، اسماعیل، ۱۳۴۵ تبریز
عنوان و نام پدیدآور	علمداران عاشورایی جلد اول، (خاطرات روحانیون ایثارگر و رزمندگان استان آذربایجان شرقی)
مشخصات نشر	تبریز سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (آذربایجان شرقی)، سپاه عاشورا، انتشارات ۳۱ (سی و یک) عاشورا، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	ج: مصور (بخشی رنگی)، عکس
شابک	۳۰۰۰۰۰ ریال جلد ۱-۵-۳۶-۵۹۰۲-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
عنوان دیگر	خاطرات روحانیون ایثارگر و رزمندگان استان آذربایجان شرقی
موضوع	جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - روحانیت - خاطرات
موضوع	روحانیت- ایران - آذربایجان شرقی - خاطرات
شناسه افزوده	ستاد کنگره شهدا و ایثارگران روحانی استان آذربایجان شرقی
رده بندی کنگره	DSR۱۶۲۸/۸ ج ۸۱۳۹۵
رده ی دیوید	۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲۲
رده ی شاسی ملی	۴۲۰۷۵۹۲

علمداران عاشورایی (جلد اول)

(خاطرات روحانیون ایثارگر و رزمندگان استان آذربایجان شرقی)

تهیه کننده: ستاد کنگره ی شهداء و ایثارگران روحانی استان آذربایجان شرقی.

با مشاور کت: بسیج طلاب سپاه عاشورا - اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان - مرکز حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس سپاه عاشورا

نویسنده و مصاحبه گر: اسماعیل وکیل زاده

ناشر: انتشارات ۳۱ عاشورا

گرافیک و صفحه آرایی: حسن همائی سرشت، فرشته کاظمی

نوبت چاپ اول: تابستان ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

ناظر فنی امور چاپ: محسن علایی، امیر حیدری

چاپ و صحافی: آذر آبادگان

قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۵-۳۶-۵۹۰۲-۶۰۰-۹۷۸

نشانی: تبریز - اول خیابان حافظ - جنب سالن شهید اقدمی - ساختمان شهید باکری طبقه دوم، انتشارات ۳۱ عاشورا

تمامی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به ستاد کنگره شهدا و ایثارگران روحانی استان آذربایجان شرقی می باشد.

۱۰	پیشگفتار
۱۶	مقدمه
۲۰	حجت الاسلام سید علی اصغر حسینی لیلایی
۲۶	حجت الاسلام محمد وشمگیر
۳۲	زنده یاد حجت الاسلام میرزا حسن رضایی
۳۶	حجت الاسلام جواد باقری بنایی
۴۴	حجت الاسلام محمد علی احمدیان
۵۲	حجت الاسلام عبدالجلیل جلالی نوبری
۶۰	حجت الاسلام مهدی عالی
۷۴	حجت الاسلام اسحاق صمدی
۷۸	حجت الاسلام سید مرتضیٰ ضرتی
۸۴	حجت الاسلام حسین جلالی نوبری
۹۴	حجت الاسلام سعید مراد
۱۰۸	حجت الاسلام محمد علی بهمن
۱۱۴	حجت الاسلام اژدر امجدی
۱۱۸	حجت الاسلام میر جعفر طباطبایی
۱۲۶	حجت الاسلام حسن کاملی فر
۱۳۶	حجت الاسلام حسن جنگی
۱۴۰	حجت الاسلام عبدالرحیم نجفقلیزاده سرای
۱۵۲	حجت الاسلام عباس عباس زاده
۱۶۲	حجت الاسلام تاروردی محمدپور
۱۶۸	حجت الاسلام علی پاشایی اصل
۱۷۴	حجت الاسلام رحیم همزبان
۱۸۲	حجت الاسلام سید آقا موسوی اقدم
۱۸۸	حجت الاسلام ناصر فروهی
۱۹۸	حجت الاسلام میکائیل صفایی
۲۰۴	حجت الاسلام عبدالحمید باقری بنایی

۲۱۲	حجت الاسلام رحیم فتحی
۲۱۸	حجت الاسلام عبدالرحیم واعظی
۲۲۲	حجت الاسلام جواد زبردست
۲۲۸	حجت الاسلام عبدالمجید باقری بنابی
۲۳۴	حجت الاسلام رسول جعفری اقدمی خامنه
۲۴۰	حجت الاسلام احمد تقی زاده
۲۴۴	حجت الاسلام بیوک مجیدی
۲۵۰	حجت الاسلام یوسف قدوسی نیا
۲۵۶	حجت الاسلام حمید محمودی اصل
۲۶۰	حجت الاسلام سید سعید پناوشی
۲۶۴	حجت الاسلام سید محمد علی یرتاج الدینی
۲۷۲	حجت الاسلام شفیع عباسی سل
۲۷۸	حجت الاسلام علیقلی علی عباسی
۲۸۶	حجت الاسلام حسن صدقی آذر
۲۹۰	حجت الاسلام محمود فروغی
۲۹۴	حجت الاسلام سید یوسف جابری
۳۰۰	حجت الاسلام سید محمد جواد فیروزی حسینی
۳۰۶	حجت الاسلام جبرائیل محرمی
۳۱۴	حجت الاسلام قربانعلی نجفی فخر
۳۱۸	حجت الاسلام سید حجت پیغمبری
۳۱۹	حجت الاسلام کریم علی محمدی
۳۲۸	حجت الاسلام سید ضیاء الدین علیانسنب
۳۳۴	حجت الاسلام حکمعلی علیپور
۳۳۸	حجت الاسلام علی احمد پوری ترکمانی
۳۴۶	حجت الاسلام میر جلال فضلی
۳۵۲	حجت الاسلام مختار مسعودی نیا
۳۵۸	حجت الاسلام مرتضی پیروز سرنودی

۳۶۲	حجت الاسلام محمد علی توحیدی شیشوان
۳۶۸	حجت الاسلام احمد اکبری
۳۷۲	حجت الاسلام سید باقر سیدی
۳۷۴	حجت الاسلام یدالله علمی
۳۷۸	حجت الاسلام رحیم حامدی مقدم
۳۸۲	حجت الاسلام سید موسی آتش زر
۳۸۶	حجت الاسلام عباس دفتری
۳۹۰	حجت الاسلام اسحاق فروتن سرای
۳۹۶	حجت الاسلام محمد رضا رضوانی الانق
۴۰۰	حجت الاسلام سید درود روحانی اصل
۴۰۸	حجت الاسلام بهمن سیدین پور
۴۱۰	حجت الاسلام علیقلی کریم زاده
۴۱۴	حجت الاسلام مجید فاتحی
۴۲۰	حجت الاسلام محمد جعفری
۴۲۴	حجت الاسلام بیت اله شهباززاده پارامی
۴۳۰	حجت الاسلام علی غفاری
۴۳۴	حجت الاسلام علی رقیمی گیتی
۴۳۸	حجت الاسلام جواد آراسته
۴۴۲	حجت الاسلام حسین تقی زاده
۴۴۶	حجت الاسلام جواد افسر بیگی
۴۵۲	حجت الاسلام محمود سبحانی نیا
۴۵۸	حجت الاسلام اسماعیل پناهزاده
۴۶۲	حجت الاسلام محمد رحیم بیگ محمدی
۴۶۸	حجت الاسلام عربعلی جمالی
۴۷۲	حجت الاسلام رحمت الله پارسا
۴۷۴	حجت الاسلام محمد نورالهی
۴۷۸	حجت الاسلام کریم منصوری

۴۸۲	حجت الاسلام نقی حق سرشت
۴۸۴	حجت الاسلام یونس آزاد گویان
۴۸۸	حجت الاسلام عادل قربان زاده
۴۹۲	حجت الاسلام محمد اسماعیلی مازگر
۴۹۸	حجت الاسلام عبدالله علیزاده
۵۰۲	حجت الاسلام ذکر علی میرزائی
۵۰۶	حجت الاسلام اکبر یوسفی
۵۱۰	حجت الاسلام یعقوب صباغی بناب
۵۱۲	حجت الاسلام سید اسد
۵۱۶	حجت الاسلام سید علی صفی بشتی
۵۱۸	حجت الاسلام حسن بحر بیگی
۵۲۲	حجت الاسلام محمد استادی
۵۲۶	حجت الاسلام حسین جباری الوار
۵۳۰	حجت الاسلام حسین جلیل پور
۵۳۲	حجت الاسلام حمید محمودیان
۵۳۶	حجت الاسلام سید قاسم میر محمدی
۵۴۲	حجت الاسلام غلامرضا قنبری
۵۴۶	حجت الاسلام ضیاء الدین مشفق

■ پیشگفتار

آشنایی ره عشق در این بحر عمیق   غرقه گشتند و نگشتند به آب آلوده

علمای اسلام و روحانیت شیعه، همواره در هر نهضت و انقلاب دینی، پیشتاز بودند و در هر فرصت ممکن، علیه استبداد، استعمار، استثمار بپا خاسته اند و با جرعت می‌زدان گستر در تمام قیام‌ها و جنبش‌هایی که در تاریخ اسلام به وقوع پیوسته، یک یا چند عالم دینی رهبری نهضت را به دست گرفته‌اند.

در جوامع و کشورهایی که رنگ مبارزه و انقلاب اسلامی داشته و ملت‌های مسلمان علیه ظلم و ستم و بیدادگری بپا خاسته اند هرگز بدون وجود عالم دینی و روحانی مترقی و مبارز نبوده است و این علما و روحانیان بوده‌اند که همواره به یاری و مدد ستمدیده‌ها و مستضعفین شتافته‌اند و رهنمایی و ارشاد و پیشتازی آن‌ها در مبارزه و جهاد، نقش مهم این قشر قهرمان را برجسته کرده است.

از آغاز ظهور اسلام بعد از ائمه معصومین (علیهم‌السلام) تا کنون، مبارزه‌های علمیه، مراکز تعلیم و تربیت علما و مبلغان دینی بوده‌است و از این حوزه‌های مقدس که منبع عظیم جهاد علمی و عملی عالمان عظیم الشان دین و سرچشمه ایمان و تقوا می‌باشد، علما، روحانیان و طلابی به‌پا خاسته‌اند که پرچم مبارزه با الحاد و کفر و شرک و ستم و بیدادگری را به دست گرفته و تا پای جان ایستاده‌اند.

حدیث گهر بار پیامبر عظیم الشان اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) مبنی بر «العلماء ورثة الانبیاء» و کلام ارزشمند حضرت علی (علیه‌السلام) مبنی بر «العلماء باقون ما بقی الدهر» بهترین مصداق در خصوص مقام علما و روحانیان می‌باشد.

از قرن ۱۶ میلادی که استعمارگران اروپایی وارد کشورهای اسلامی شده و با نقشه و

دسیسه‌های مختلف روز به روز بر تسلط و استعمار و استثمار خود افزوده‌اند، علمایی قد علم کرده و رهبری مبارزه ملت‌ها و جهادگران را به عهده گرفته و با صدور فتاوای جهاد و دفاع، همواره پیشاپیش نهضت‌های ضد استعماری ضد استبدادی، و ضد استکباری حرکت کرده اند. به ویژه فتاوای جهادی مجتهدین و علمای بزرگی چون:

شهید اول - شهید ثانی - کاشف الغطا - سید علی طباطبایی - محمد حسن گیلانی
سید محمد حسین بن عبدالباقی خاتون آبادی - حاج ملا رضا همدانی - میر عبدالقادر
جزایری - اخوند خراسانی - شیخ عبدالله مازندرانی - سید اسماعیل صدرالدین عاملی
شیخ الشریفه اصفهانی - سید محمد کاظم طباطبایی یزدی - محمد حسین قمشه‌ای -
سید مصطفی کاشانی - سید جواهر - سید علی تبریزی - محمد علی نخجوانی -
میرزای شیرازی - امام خمینی - و ...
همینطور مبارزه و جهاد علما و روحانیان است:

سید عبدالوهاب حسینی تبریزی - شیخ فضل الله خراسانی - حر عاملی - سید
نصرالله حائری - میرزا کوچک خان جنگلی - شیخ محمد خیابانی - ثقة الاسلام
تبریزی - سید ابوالقاسم کاشانی - شیخ عبدالغنی - آیت الله به ای - حاج میرزا عبدالکریم
تبریزی - مولی علی زنجانی - میرزا محمد کشمیری - شیخ حلیل تبریزی - شیخ
فضل الله نوری - بهبهانی - سبزواری - سید محمد خلجی - سید حسن مدرس -
شهید سعیدی - شهید غفاری - آیت الله طالقانی - آیت الله بهشتی - آیت الله مطهری
- شهید مفتاح - شهید باهنر و صدها عالم و روحانی دیگری که در خرداد هر یک از
این بزرگواران کتاب‌ها باید نوشت، پرچم مبارزه و جهاد را در طول سالهای گذشته به
دست گرفته‌اند و اغلب آنها در این راه مقدس شربت شهادت نوشیده‌اند.

در قرن حاضر نیز ابر مرد معاصر حضرت آیت الله العظمی امام روح الله خمینی رحمه الله
پرچم مبارزه با استکبار و استبداد و استعمار را به دست گرفته و بعد از سالها مبارزه،
زندان و تبعید در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ رژیم منحوس مستبد پهلوی را که عامل استکبار
جهانی آمریکا، انگلیس و اسرائیل بود به زباله‌دان تاریخ انداختند.

در طول این مدت علما و روحانیان بزرگواری نیز در اقصی نقاط ایران به مبارزه و جهاد برخاسته و چنانچه اشاره شد، برخی از آنها توسط رژیم طاغوتی پهلوی شهید و عده زیادی به زندان‌های طویل‌المدت افتادند ولی از مبارزه و جهاد و تبلیغ و ارشاد و افشاگری علیه طاغوت دست نکشیدند.

در آذربایجان نیز که پاره تن ایران اسلامی است و از نظر استراتژیکی و سوق الجیشی یکی از نقاط حساس و مهم کشور به شمار می‌رود؛ در قرون گذشته و در تاریخ معاصر علمای بزرگی زیسته‌اند که در علم و عمل و ایمان و تقوا و جهاد و اجتهاد زبان‌زد خاص و عام بوده و امتیازها و ویژگی‌هایی داشته‌اند. از جمله:

- در دوره بی‌بی امین ابراهیم بن محمد تبریزی که در زمان حضرت امام حسن عسکری علیه السلام حضرت مهدی علیه السلام را زیارت کرده و بر جنازه پدر بزرگوار حضرت نماز خوانده است.

- تضعیف نفوذ خلفا و سردمداران در دوران حکومت عباسیان

- مقاومت در برابر یورش مغولان

- حرکت‌های بسیار مؤثر در دوره ایلخانیه

- در اعلام تشیع اثنی عشری توسط شاه اسماعیل

- در دوره های افشاریه، زندیه، قاجاریه

- در حمایت از جنبش تنباکو

- در انقلاب مشروطیت

- نهضت عمومی علیه رضا شاه

- مبارزه با فرقه دموکرات

در تاریخ معاصر نیز علمایی چون:

میرزا باقر مجتهد - شیخ الاسلام تبریزی - میرزا ابوالقاسم - میرزا جواد مجتهد -

میرزا حسن مجتهد - حاج میرزا یوسف آقا - شیخ محمد کاظم - شریانی‌ها -

مامقانی‌ها - میرزا صادق آقا مجتهد - ثقه الاسلام - شیخ محمد خیابانی - انگجی‌ها

- میرزا فتح شهیدی - خسرو شاهی‌ها - میرزا محمود طباطبایی - شیخ محمد

طه - میرزا مصطفی مجتهد - میرزا جواد آقا ملکی - علیاری ها - سید علی آقا قاضی - مولاناها - میرزا کاظم مجتهد شبستری - دوزدوزانی - کوه کمری - مدرس - خیابانی - شنبغازانی - شیخ احمد اهری - کرگری تبریزی - میلانی - میرزا عبدالله مجتهدی - مرعشی نجفی - غروی ها - میرزا علی اکبر مرندی - سلطان القراء قزلبه ای - میانجی ها - میرزا نصرالله شبستری - میرزا جواد آقا تبریزی - علامه امینی - علامه طباطبایی - علامه جعفری

و صدها علم یکر از دوره قاجار تا پیروزی انقلاب اسلامی هر یک چون نگینی بر تارک آذربایجان را بر این می درخشیدند. به خصوص نقش شهدای محراب، شهید آیت الله سید محمد علی قاضی طباطبایی - شهید آیت الله سید اسدالله مدنی در تاریخ انقلاب اسلامی ایران بسیار برجسته بوده است.

حضرت امام خمینی ره در پاس به آیت الله انجلی درباره آذربایجان و علمای این دیار فرمودند:

«آذربایجان همیشه سنگر پایدار و محکم کشور بوده، و ان شاء الله خواهد بود. علمای عظیم الشان تبریز و سایر نقاط آذربایجان چهره مردم دلیر و غیور در صف مقدم دفاع از کیان اسلام بزرگ و کشور اسلامی بودند. در مقابل رژیم منحط سابق به مجاهدت برخاسته و زحماتی جانفرسا متحمل گردیدند. جناب عالی و سایر حجج اسلام اخلاف صالحه اسلاف عظیم می باشید. و این است که در این جنگ بین ایران عزیز و اسلام مقدس با امریکای ستمگر و نوکران پلید آن، اهالی معظم آذربایجان، و در رأس آن حضرات حجج اسلام و علمای اعلام در صحنه هستند و در موقع لزوم در صف مقدم رزمندگان اسلامی برای سرکوبی دولت کافر بعث خواهند جنگید؛ چنانچه قشرهای عظیم ملت اسلامی چون صفوف ملائکه الله هم رزم و هم صدا خواهند بود.»

و همینطور رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت امام خامنه ای (مد ظله العالی) در مورد آذربایجان و تبریز می فرمایند: «... و اما تبریز و آذربایجان. مکرر عرض کردیم مردم آذربایجان و به طور مشخص مردم تبریز و بسیاری از شهرهای دیگر آذربایجان،

اینها کسانی هستند که از بیش از صد سال قبل در عمده‌ترین حوادث و تحولات مثبت این کشور در صف اول قرار داشتند و نقش‌آفرینی کردند؛ از تحریم تنباکو که مرحوم حاج میرزا جواد مجتهد تبریزی وارد میدان شد تا نهضت مشروطیت - چه نهضت مشروطیت اول، چه آنچه که بعد از استبداد صغیر پیش آمد - کانون جوشش مبارزات، آذربایجان بود، شهر تبریز بود. قهرمانان نامدار تبریز توی جیبشان نامه‌ها و احکام علمای بزرگ را داشتند؛ به آنها استناد می‌کردند، تصریح می‌کردند.

... بعد از آنی که نهضت اسلامی شروع شد از پانزده خرداد سال ۴۲ همین جور بود. از آنجا علمائی بنانی شدند، تبعید شدند، به زندان تهران آورده شدند. در طول این سالها هم همین جور بود... اولین امام جمعه‌ی شهید و شهید محراب از تبریز بود؛ از پنج شهید محراب، دو ارشان مال تبریزند. در بین لشکرها، در بین سردارها لشکر عاشورا و رزمندگان آذربایجانی و تبریزی و سرداران آنها جزو برجستگانند.»

در هشت سال دفاع مقدس حضور روحانیان، علما و حتی مراجع تقلید در خط مقدم و شوق به جهاد و عشق به جبهه و ناشستن روحیه رزمی و شهادت طلبی و ایثار و حضور در خطوط نبرد علاوه بر تقویت باورهای دینی و مذهبی موجب تقویت بنیه رزمندگان می‌شد.

علمایی چون حضرات آیات: رهبر معظم انقلاب اسلامی، بهاء‌الدینی، جمی، میرزا جواد آقا تهرانی، شهید مدنی، شهید قاضی طباطبایی، آیت‌الله دزفالی و سایر ائمه جمعه و جماعات، روحانیون و طلاب با لباس رزمی و بسیجی در جبهه‌ها قوت قلبی برای رزمندگان بودند.

تعداد کثیری از این علما و روحانیان و طلاب در عرصه نبرد در خط مقدم جبهه با دلاوری‌ها و رشادت‌های به یاد ماندنی شربت شهادت نوشیدند.

در آذربایجان عزیز نیز علما و روحانیان و طلاب قهرمان همراه و همگام با علمای سایر مناطق در جبهه‌ها حضور چشمگیری داشتند و عده‌ای از آنها شهید و جمعی دیگر به افتخار جانبازی نائل آمدند.

آذربایجان و لشکر عاشورا افتخار می‌کنند بر وجود ۱۴۱ روحانی و طلبه‌ای که جام

شهادت سرکشیدند و در راه اسلام و انقلاب اسلامی جان خود را فدای جانان کردند. همین‌طور آذربایجان فخر می‌کند بر وجود سرداران رشید و فرماندهان سلحشوری چون باکری، شفیع زاده، تجلایی، یاغچیان و ... که با نثار جان خود در راه شرف و عزت و دین و قرآن نام خود را در تاریخ ماندگار کردند.

آذربایجان افتخار دارد بر وجود عزیزان روحانی دیگری که در طول هشت سال دفاع مقدس با حضور در جبهه‌ها در کنار برادران بسیجی و رزمنده از جای جای خاک پاک میهن اسلامی و از کیان انقلاب دفاع و حفاظت نمودند بدان جهت به پاس قدردانی از این یاران روحانی و جهت استحضار امت شریف ایران، خصوصاً مردم شریف آذربایجان شرقی، ستاد کنگره‌ی شهدا و ایثارگران روحانی استان در نظر دارد خاطرات ارزشمند آنها را بصورت مجموعه‌ای پنج جلدی تحت عنوان «علمداران عاشورایی» تدوین و انتشار نماید.

جلد اول این مجموعه «خاطرات ۹۸ روحانی رزمنده» تقدیم دوستداران و علاقه‌مندان می‌شود و جا دارد از دست اندرکاران و همکارانی که به نحوی در تدوین و انتشار این مجموعه نفیس همکاری داشتند بالخصوص خالق این اثر برادر جانباز و پیشکسوت اسماعیل وکیل زاده، اداره کل حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس استان، مرکز حفظ آثار و نشر ارزشهای دفاع مقدس سپاه عاشورا و سازمان بسیج طلاب و روحانیون استان تقدیر و سپاسگزاری نمایم.

دبیر ستاد برگزاری کنگره‌ی شهدا و ایثارگران طلبه و روحانی استان آذربایجان شرقی

و مسئول نمایندگی ولی فقیه در سپاه عاشورا

حسن کاملی فر

■ مقدمه

دفاع مقدس هشت ساله‌ی مردم ولایتمدار ایران در مقابل دنیای کفر، نقطه‌ی اوج افکار و اراده‌ی مسلمانان است. دفاعی که در تاریخ، ثبت و ماندگار شد. این حماسه‌ی کم‌نظیر، در سایه‌ی لیبیک به ندای هل من ناصر ینصرنی حسین زمان حضرت امام سید روح الله العسکری (علیه السلام) و سوسی‌الخمنی (علیه السلام) تحقق یافت. روحانیت پاکبخته، همچنانکه در نهضت نجاشی، نهضت مشروطیت، نهضت ملی شدن نفت، خالصانه در صف نخست ظلم ستیزی بود در حماسه‌ی خون رنگ هشت ساله نیز پیشتاز بود.

شهدای پرشمار و جانب‌داران فرزندان روحانیت، گواهی می‌دهد که آنها برای حفظ دین و حریت، شورمندان جنگ‌ده و خواب دشمنان زبون اسلام را آشفته کرده‌اند. حرکت جوشنده و بالنده‌ی روحانیت اسلامی، حتی بعد از دفاع مقدس نیز متوقف نشد. حراست از حریم اعتقادی انقلاب اسلامی، مأموریت جدید آنها بود.

نظر به اهمیت راهبردی ثبت و نشر ارزش‌های پیدار پنهان دفاع مقدس و تاکید مکرر رهبر معظم انقلاب اسلامی امام خامنه‌ای (مدظله العالی) مبنی بر انتقال این مفاهیم ارزنده به نسل‌های نو، مسئول محترم دفتر نمایندگی مرجع فقیه در سپاه عاشورا و همکارانش تصمیم به جمع‌آوری و تدوین خاطرات روحانیان سرزده‌ی لشکر سرافراز ۳۱ عاشورا گرفتند. ای کاش این اقدام ارزشمند، سال‌ها قبل انجام می‌شد؛ که اگر اینگونه می‌شد امروز خاطرات ارزشمند چندین چهره‌ی رزمنده که هم اکنون در قید حیات نیستند نیز در اختیار ما بود. از سوی دیگر، با فاصله گرفتن از مقطع دفاع مقدس، جزئیات فراوان خاطرات، به فراموشی سپرده می‌شود و این هم خسران کمی نیست. به هر حال، امروز باید جنبید و به سرعت کار کرد تا میراث باقیمانده را به شایستگی، در اختیار بگیریم.

تایستان سال ۱۳۹۴ مسئول محترم دفتر نمایندگی ولی فقیه در سپاه عاشورا، پروژه جمع‌آوری، انجام مصاحبه، مراحل نگارش و تدوین را که واقعا کار دشواری بود برعهده‌ی حقیر گذاشتند؛ که لازم می‌دانم از اعتماد ایشان تشکر نمایم. اینجانب با توکل به خدای متعال، مصاحبه‌ها را به سرعت شروع و پس از پیاده‌سازی نوارها کار نگارش را شروع کردم. اینک جلد اول کتاب علمداران عاشورایی، مجموعه خاطرات ۹۷ روحانی رزمنده لشکر ۳۱ عاشورا تقدیم حضورتان می‌گردد. همین جا اعتراف می‌کنم که حق علمای رزمنده را نتوانستم در این صفحات به جای آورم؛ اما در حد توان، تلاش نمودم تا این کار ارزشمند را به لطف پروردگار انجام دهم.

در اینجا یادآوری این مطلب الزام می‌دانم که بیشتر مصاحبه‌ها به زبان ترکی آذری ضبط و در پیاده‌سازی به فارسی برگزیده شده و در این مسیر، سعی ما بر رعایت امانت بوده است. درباره نحوه فهرست‌بندی این کتاب، پدران معظم شهدا (رزمنده و شهیدپرور) که حق بزرگی بر گردن ما دارند در اولویت قرار داده شده‌اند. اسامی باقی بزرگواران، بر اساس مدت حضور در جبهه در فهرست جای گرفته است. بر خود وظیفه می‌دانم:

از روحانی رزمنده، حجت‌الاسلام کاملی‌فر، مسئول محترم دفتر نمایندگی ولی فقیه و جانباز سرافراز حجت‌الاسلام عبدالرحیم نجف‌قلی‌زاده سرانجامین محترم دفتر نمایندگی ولی فقیه در سپاه عاشورا و همکارانشان در مرکز استانی و شهرستان‌ها به ویژه از حجت‌الاسلام تقوی آزاد، مسئول محترم سازمان بسیج طلاب و روحانیون استان و حجت‌الاسلام نجف‌زاده (مسئول سابق سازمان بسیج طلاب)، سردار عزت‌الله جعفری مدیرکل محترم بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان، جانباز سرافراز حاج محمد حبیب‌الهی، مدیر محترم مرکز حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سپاه عاشورا و همکارانشان که در مراحل مختلف حقیر را در انجام این وظیفه یاری نمودند کمال تشکر را بنمایم.

همچنین از تلاش و کوشش خالصانه حجت‌الاسلام الیاس نجاری در ویراستاری، هنرمند بسیجی برادر حسن همائی سرشت و همکارانش در صفحه‌آرایی و از دوستان عزیزم

که در دعوت روحانیون، پیاده سازی مصاحبه‌ها، فیلمبرداری، تایپ متون اینجانب را یاری نموده‌اند سپاسگزاری نموده و برای همه ی این عزیزان و دیگرانی که به هر نحو، دستگیر برادرشان بودند، شفاعت شهدا را آرزو می‌کنم.

در انتها، از علمای رزمنده دعوت می‌کنیم برای مزین نمودن جلد‌های دیگر به خاطرات خود، آمادگی خود را با شماره تلفن سازمان بسیج طلاب استان (۰۴۱-۳۵۵۵۰۳۵۵) اعلان فرمایند.

خاک پای شهیدان و رزمندگان

اسماعیل وکیل زاده

www.ketab.ir